

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 3C/42/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3617204216
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Szabo
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2018:3617204216.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske, sudcom JUDr. Eduardom Szabom v právnej veci žalobcov: 1./ P. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., Ul. V. XXX/XX, 2./ W. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., Ul. V. XXX/XX, 3./ W. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., Ul. V. XXX/XX, 4./ V. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., Ul. V. XXX/XX, zast. Prosman a Pavlovič advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Trnava, Hlavná 31, proti žalovaným: 1./ F. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W., Q. XXX/X, 2./ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Bratislava, Dostojevského rad 4, o náhradu škody, ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1/,2/ sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 14 000,-€ do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaní 1/,2/ sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 14 000,-€ do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaní 1/,2/ sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 10 000,-€ do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalovaní 1/,2/ sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi 4/ náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 10 000,-€ do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Súd vo zvyšku žalobu zamietá.

VI. Súd konanie v časti o zaplatenie náhrady škody 1 518,88€ zastavuje.

VII. Súd priznáva žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 25.10.2017 sa žalovaní domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 € pre každého z nich. Zároveň sa žalobca v 2./ rade domáha náhrady škody vo výške 1.518,88 €. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 25.10.2014 o 00:53 hod. v Bošanoch viedol žalovaný v 1./ rade motorové vozidlo, pričom sa nevenoval plne vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke a rýchlosť jazdy neprispôbil svojim schopnostiam a zrazil Q. Y. ležiaceho v tom čase na vozovke. V dôsledku dopravnej nehody utrpel Q. Y. smrteľné zranenia, ktorým dňa XX.XX.XXXX o 06:50 hod. podľahol. Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/23/2017 zo dňa 04.09.2017 bol žalovaný v 1./ rade právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtenia. Žalobcovia v 1./ a v 2./ rade sú rodičia nebohého a žalobcovia v 3./ a v 4./ rade sú jeho súrodenci. V čase dopravnej nehody mal žalovaný v 1./ rade uzatvorenú poisťnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou

motorových vozidiel so žalovaným v 2./ rade. Sú toho názoru, že je preukázané, že smrť Q. Y. bola spôsobená porušením povinností žalovaného v 1./ rade. Tým je daná jeho zodpovednosť za škodu. V čase dopravnej nehody mal žalovaný v 1./ rade uzatvorenú poisťnú zmluvu so žalovaným v 2./ rade. Je toho názoru, že v zmysle zákona 381/2001 Z.z. je daná aj pasívna legitímácia žalovaného v 2./ rade. Pri tom poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12. Protiprávnym konaním žalovaného v 1./ rade došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcov na súkromie. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že právo na súkromie zahŕňa i právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, keď sú súčasťou súkromného života je tiež život rodinný zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a to bez ohľadu na to, či spolu trvale žijú alebo nie, pričom protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. Žalobcovia neoprávneným zásahom do ich práv tak prišli o syna, resp. brata. Tvorili spolu s nebohým nerozlučné rodinné spoločenstvo a preto vzniknutá trauma je neodstrániteľná a ničím nereparovateľná. Vzhľadom na intenzitu zásahu do ich práv považujú uplatnenú nemajetkovú ujmu za primeranú. Žalobca v 2./ rade si zároveň uplatnil náhradu za náklady spojené s pohrebom nebohého vo výške 1.518,88 € v zmysle § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

2. Ako dôkazy žalobcovia navrhli vykonať: rozsudok tunajšieho súdu 23 To/23/2017 zo dňa 04.09.2017; úmrtý list; rodný list nebohého; rodné listy žalobcov v 3./ a v 4./ rade; výsluch žalobcov; výzva na úhradu škody zo dňa 12.06.2017; oznámenie žalovanému v 2./ rade.

3. Dňa 24.11.2017 doručili žalobcovia tunajšiemu súdu čiastočné späťvzatie žaloby čo do náhrady škody (pohrebné) vo výške 1.007,45 € a v tejto časti žiadali konanie zastaviť.

4. Dňa 29.01.2018 doručil žalovaný v 2./ rade tunajšiemu súdu vyjadrenie k žalobe. Vo vyjadrení uviedol, že Občiansky zákonník pripúšťa náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch len pri určitých zákonných predpokladoch, a to keď nie je primerané zadosťučinenie postačujúce a mala by byť značne znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Namieta pasívnu vecnú legitímáciu z dôvodu, že zákon č. 381/2011 Z.z. vo svojom § 4 jednoznačne uvádza, ktoré nároky sú poistením kryté. V danom prípade nejde o škodu. Pohrebné náklady už boli z poistenia uhradené. To, že nie je pasívne vecne legitimovaný je zrejme aj z toho, že v takýchto prípadoch je v prvom rade potrebné ospravedlnenie a až následne možno požadovať náhradu v peniazoch. Keďže ujmu žalovaný v 2./ rade nespôsobil a teda sa nemôže ospravedlniť, nie je mu zrejme, prečo by mal byť legitimovaný na zaplatenie náhrady v peniazoch. Zároveň poukazuje na osobnú angažovanosť vinníka dopravnej nehody a rozhodnutie NS SR 4 Cdo 168/2009. K rozhodnutiu Európskeho súdneho dvora vo veci Haasová uviedol, že súd svojím rozhodnutím žiadnym spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry SR, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia, pričom poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/219/2016 zo dňa 15.05.2017. Ohľadom výšky náhrady poukázal na to, že žalovaný v 1./ rade neusmrtil nebohého úmyselne a sám nebohý bol počas nehody pod vplyvom alkoholu 2,71 promile a ležal, resp. sedel na vozovke, kde nemal čo robiť. Preto je namieste konštatovať aj spoluzavinenie poškodeného. V neposlednej rade namieta premlčanie nároku žalobcov, keďže k nehode došlo dňa 25.10.2014 a preto pred podaním žaloby uplynula či už 2 alebo 3 ročná premlčacia doba. Pohrebné náklady uhradil dňa 07.11.2017 vo výške 1.007,45 € (z uplatnenej sumy 1.518,88 € odrátali sumu 79,67 € ako štátny príspevok na pohreb a spoluvinu nebohého vo výške 30% v sume 431,76 €). Vzhľadom na uvedené žiada žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

5. Ako dôkazy navrhol vykonať: trestný spis Okresného súdu Partizánske sp. zn. 2T/75/2015.

6. Dňa 14.03.2018 doručili žalobcovia prostredníctvom ich právneho zástupcu vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného v 2./ rade v ktorom uviedli, že žalovaný v 2./ rade interpretuje rozhodnutie ESD, v ktorom sa súd vyjadril ohľadom výsledku smerníc, ktoré mali byť transponované v našom zákone o povinnom zmluvnom poistení, a to že tieto smernice sa majú vykladať v zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej, a to tak, že za vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej považuje ustanovenia zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 381/2001 Z.z. (ďalej len „zákon o PZP“), s čím sa však žalobcovia v plnom rozsahu nestotožňujú. V zmysle argumentácie žalovaného tak všeobecná

zodpovednosť za škodu (aj z dopravnej nehody) pokiaľ má byť pokrytá povinným zmluvným poistením by mala byť upravená v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Zodpovednosť za škodu je však upravená v § 415 a nasl. Občianskeho zákonníka, t.j. právom uplatniteľnom v spore o náhradu škody voči poistenému je Občiansky zákonník (nie zákon o povinnom zmluvnom poistení), a preto neexistuje dôvod, aby v prípade náhrady nemajetkovej ujmy mala byť zodpovednosť poisteného upravená v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Súdna prax v Slovenskej republike už v minulosti dospela k záveru, že z dopravných nehôd vzniká mimo iné aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to za zásah do súkromia a rodinného života obetí, resp. pozostalých príbuzných po obetiach, t.j. z dopravnej nehody nevzniká ujma len majetková ale aj nemajetková ujma, za ktorú zodpovedá osoba, ktorej je možné pripísať zodpovednosť za spôsobenie dopravnej nehody. Vzhľadom k tomu, že majú za to, že náhradu škody na zdraví podľa zákona č. 381/2001 Z.z. je nutné vykladať eurokonformne, a to tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, potom z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že pozostalí po obetiach dopravných nehôd majú priamy nárok domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy od poisťovateľa (bez ohľadu na to, že sám poisťovateľ dopravnú nehodu nezapríčinil). Žalovaný v 2./ rade je ako poisťovateľ subjektom, ktorý sa za žalovaného v 1./ rade ako poisteného zaviazal plniť náhradu škody iným osobám. Má za to, že smernice neobsahujú nijaké ustanovenie, ktoré by z ich pôsobnosti výslovne vylučovalo náhradu nemajetkovej ujmy. Z judikatúry súdneho dvora (rozsudok C-348/98 zo dňa 14.09.2000 a Uznesenie č. C-166/02 zo dňa 24.07.2003) ďalej vyplýva, že poslaním dotknutých smerníc nie je stanovenie povinnosti prijať presne určené formy zodpovednosti, ale požiadavka, aby všetky formy zodpovednosti za škodu v súvislosti s prevádzkou motorových vozidiel boli pokryté poistením. Použitím iného výkladu by totiž došlo k zbaveniu potrebného účinku predmetných smerníc, ktorým je ochrana obetí dopravných nehôd (pozostalých príbuzných) povinným poistením zodpovednosti za škodu. Žalovaný v 2./ rade svoju argumentáciu o tom, že v spore nie je pasívne vecne legitimovaný opiera najmä o právnu argumentáciu obsiahnutú v odôvodnení Rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016 ako aj Rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/219/2016. V tejto súvislosti opätovne poukázal na Uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 16.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016. Záverom teda možno zhrnúť, že vnútroštátne orgány musia pri transpozícii smerníc zabezpečiť aj cieľ sledovaný smernicou a nemožno sa stotožniť s argumentáciou poisťovateľov, že zákonodarcu nemal úmysel zahrnúť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pod § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka do ustanovení zákona o povinnom zmluvnom poistení. V danom prípade je totiž potrebné skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úniového tvorca. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí kreoval zásadný právny záver, podľa ktorého tradičné chápanie pojmu škoda na zdraví musí ustúpiť európskemu chápaniu, tzn. eurokonformný výklad pojmu škoda na zdraví podľa § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení je nevyhnutný. Eventuálny výklad tohto pojmu na účely zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktorý by nezohľadňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou blízkej osoby, nie je eurokonformný a absolútne by popieral účel transponovaných smerníc, keďže nepriznáva pozostalým po obetiach dopravných nehôd potrebný rozsah práv, ktorý predpokladá únieové právo. Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí jednoznačne konštatuje, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá povinným zmluvným poistením, nakoľko je daná udržateľnosť extenzívneho výkladu pojmu škodu na zdraví, ktorý v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka kryje aj náhradu nemajetkovej ujmy. Takýto postoj súvisí predovšetkým s dôsledným a nevyhnutným rešpektovaním záverov Súdného dvora EÚ prezentovaných v prejudiciálnom rozsudku Haasová. Čo sa týka výšky náhrady škody uviedol, že sumy uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcami ako u osôb v postavení blízkych osôb objektu zásahu do práva na život potom rozhodne nemožno považovať za neúmerne vysoké, ak sa takýmto spôsobom tým najbližším osobám zomrelého, s ktorými tento pred nenapraviteľným zásahom do práva na ochranu jeho osobnosti (a tiež osobnosti pozostalých) tvoril úplnú rodinu i harmonické životné spoločenstvo s rovnakou nespochybnenou perspektívou jeho ďalšieho harmonického a s prihliadnutím k veku zúčastnených zrejme tiež dlhodobejšieho fungovania, majú aspoň čiastočne zmierniť všetky následky nikdy celkom nereparovateľnej straty. V tomto prípade totiž rozhodne nemožno pominúť ani také okolnosti akými je napríklad to, že postretnutie partnera súčasne na spoločnú šťastnú cestu životom rozhodne nemusí byť samozrejmosťou a za predpokladu, že k nemu dôjde, nemusí ísť o jav opakovateľný, či to, že u vzťahu otca a detí dôjde navždy v relatívne mladom veku k náhlejšej strate človeka, ktorý Vám dal život. Žalovaný v 2./ rade ďalej konštatuje, že v danom prípade je možné konštatovať aj spoluzavinenie poškodeného, ktoré určila v rozsahu 30 %. Žalobcovia stanovenú mieru zavinenia ich nebohého syna a brata považujú za nesprávnu. Práve znalec označil konanie žalovaného v 1./ rade, kedy nevenoval dostatočnú pozornosť situácii na vozovke za príčinnú súvislosť so vznikom dopravnej nehody. Podľa znalca „obžalovaný v dôsledku uvedeného nedokázal reagovať na chodca ležiaceho na vozovke, pričom, ak by venoval dostatočnú pozornosť situácii na vozovke a jazdil by s použitím

dialkových svetiel, mal možnosť na chodca ležiaceho na vozovke včas reagovať a vozidlo pred ním zastaviť a tiež, že D. Y. ležal na vozovke ako statická prekážka dlhšiu dobu, tzn. že prekážka nevznikla náhle, pričom sa nejedná ani o nepredvídateľnú prekážku, nakoľko sa miesto nehody nachádza v obci, kde je možné predvídať pohyb či inú činnosť chodcov.“ Z vyššie uvedených dôvodov má za to, že okolnosti daného prípadu odôvodňujú priznanie plnej výšky požadovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (bez krátenia). Žalovaný v 2./ rade vzniesol námietku premlčania v časti uplatnenej nemajetkovej ujmy, nakoľko k nehode došlo dňa 25.10.2014, t.j. premlčacia lehota uplynula 25.10.2017, ak by sa posudzovala ako 3-ročná, resp. 25.10.2016, ak by sa posudzovala ako 2-ročná. Podľa žalovaného v 2./ rade bol žalobný návrh súdu doručený 30.10.2017 (podľa pečiatky na žalobe). Vznesenú námietku premlčania považuje v celom rozsahu za nedôvodnú. Počiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. V predmetnej veci neoprávneným konaním zamestnanca žalovaného v 1./ rade bolo zasiahnuté do práva na súkromie a rodinný život žalobcov. Zásah do práv žalobcov nastal momentom smrti syna a brata žalobcov dňa 25.10.2014 a následky tohto zásahu v podobe rôznej formy nemateriálnej ujmy (šok, trauma, smútok a strata zo spoločenstva s blízkou osobou) u žalobcov pretrvávajú stále. Žalobcovia mohli svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať po prvýkrát dňa 25.10.2014. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila dňa 25.10.2017. Žalobcovia svoju žalobu podali v elektronickej podobe bez autorizácie dňa 25.10.2017, ktorú dodatočne doručili v listinnej podobe dňa 30.10.2017 (postup podľa § 125 ods. 2 CSP).

7. Dňa 30.04.2018 doručil žalovaný v 2./ rade vyjadrenie k vyjadreniu žalobcov v ktorom uviedol, že zotrúva na svojom vyjadrení k žalobe kde uvádza, že smernica nie je priamo záväzná pre jednotlivé subjekty až pokiaľ nie je transponovaná do tunajšieho právneho poriadku. Zákon č. 381/2001 Z.z. neukladá žalovanému v 2./ rade povinnosť odškodňovať aj nemajetkovú ujmu. Nie je preto podľa jeho názoru možné rozširovať taxatívny výpočet okruhu poistení krytých zákonom č. 381/2001 Z.z. eurokonformným výkladom, nakoľko naráža na zásadu zákazu „contra legem“. Čo sa týka výšky uplatnenej náhrady uviedol, že sám znalec v trestnom konaní uviedol, že na vznik nehody mal vplyv aj konanie poškodeného, čo potvrdil aj druhý znalec a dokonca konštatoval výlučné zavinenie poškodeného. Súd takisto v rozhodnutí priznal výrazný podiel na nehode poškodenému. V ostatnom zotrval na svojom vyjadrení k žalobe. Zároveň navrhol výsluch žalovaného v 1./ rade.

8. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 27.09.2018 uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižava písomne podanej žalobe, ako aj repliky. Žalobcovia sa v tomto konaní domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu, že v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1./ rade došlo k úmrtiu syna žalobcov v 1./ a, v 2./ rade a brata žalobcov v 3./ a v 4./ rade. V intenzite a zásahu do osobnostných práv žalobcov navrhuje v konaní výsluch žalobcov, ako aj výsluch svedkov a to V. K., bytom S. XXX, XXX XX, Q. W., bytom M. XXX/XX, XXX XX A., Q. W., bytom S. XXXX/X, XXX XX W.. Účasť týchto svedkov na pojednávaní vie zabezpečiť. Zároveň súdu na ďalšie pojednávanie doloží aj lekársky nález žalobkyne v 1./ rade na preukázanie toho, ako ťažko niesla smrť syna. Navrhuje, aby súd po vykonanom dokazovaní žalobe vyhovel.

9. Žalobkyňa v 1./ rade na pojednávaní dňa 27.09.2018 uviedla, že sa stotožňuje s tým, čo uviedol právny zástupca. Nedá sa vyjadriť, ako hlboko ju zasiahla smrť syna. Nebohý syn bol chlapec, ktorý pomáhal v záhrade, boli zohratí, bydlisko mal u nich, ako i ďalší jeho dvaja súrodenci. Keď sa jej niečo nepáčilo, že nebolo spravené okolo domu, tak hneď na druhý deň to spravil. Bolo jej po smrti syna veľmi ťažko, bola rada, keď bola sama a plakala. Bola u obvodnej doktorky, tá jej pichala injekcie. Už, keď sa to stalo, pani doktorka jej pichla injekciu. Nemohla spať, stačili jej dve hodiny spánku denne. Syn bol veselý, spoločenský. Keď prišiel domov, bol ho plný dom, vedel ju vždy pochváliť, hlavne, keď sa dobre navarilo. Mal veľa priateľov, títo k nim chodia doteraz. Na otázky svojho právneho zástupcu odpovedala, že napriek tomu, že má dvoch krásnych synov, cíti také prázdno a čaká, kedy syn Q. príde. Má cez zimu na vešiaku stále jeho vetrovku a tiež sú na chodbe jeho topánky. Zvyšok rodiny stratu Q. prežíval veľmi ťažko. Ona to tak nevnímala, lebo bola rada, že je sama. Prežívala to sama vnútorne. Vzťah so synom mala dobrý. Bol veľmi dobrý. Keď mala 50-tku, na jej doporučenie sa nechal ostrihať a aj prestal fajčiť. Bol zlatý, všetci ho mali radi. Bol humorný. Chýba každý deň.

10. Žalobca v 2./ rade na pojednávani dňa 27.09.2018 uviedol, že sa stotožňuje s tým, čo uviedol právny zástupca. Vyrastali celá rodina pokope. Či to bolo trávenie voľného času - hubárčenie, rybolov, ale tiež aj práca. Syn Q. sa zaujímal o prírodu a tiež sa zúčastňoval brigád v obci. Poznala ho celá dedina. On pracoval s ním v práci a to ho o to viacej zasiahlo, myslí tým to, že zomrel. Dokonca po tej ceste, kde sa nehoda stala, chodí do práce každý deň. Ťažko sa mu o týchto veciach hovorí. Po tej nehode sa najstarší syn - žalobca v 3./ rade z domu odsťahoval na Baštín, kde kúpil dom. Žalobca v 4./ rade, ktorý je najmladší zo súrodencov mal tiež výčitky a prvý rok po smrti syna bol ťažký a tak ťažké je to aj doposiaľ. Syn, ktorý zahynul pri dopravnej nehode, bol vyučený mäsiar a mal plány, že pôjde robiť do zahraničia, takže všetko sa zničilo. V čase, keď sa skutok stal, spolupracovníčka syna oslavovala narodeniny a každý sa chytá toho, že nebohý Q. mal vypité. Mal, ale jeho hnevalo to, že všetci poukazovali na to, že mal vypité, ale nikto nebral do úvahy to, že žalovaný v 1./ rade narazil autom do nebohého a spôsobil mu smrť. Syn chodil aj autom rozvážať ľudí po zábavách a vždy šoféroval a preto ho uráža, keď ľudia teraz hovoria, že syn pravidelne pil. Aj na rodinných oslavách stále spomínajú na nebohého syna. Na otázky svojho právneho zástupcu odpovedal, že sa snažia celá rodina čo najmenej rozprávať o týchto veciach a stotožňuje sa s tým, čo v odpovediach právneho zástupcu uviedla žalobkyňa v 1./ rade. Vzťah so synom bol veľmi dobrý, harmonický. Dokonca s ním pracoval v zamestnaní. Vie, že žena po smrti nebohého brala tabletky, aj ostatní brali tabletky. Strata syna a brata bola pre všetkých veľká. Už sa mu o tom ťažko rozpráva.

11. Žalobca v 3./ rade na pojednávani dňa 27.09.2018 uviedol, že sa stotožňuje s tým, čo uviedol právny zástupca. S bratom vyrastali od mala v jednej izbe, behali po vonku. Mali spoločných priateľov. Behali po festivaloch, po partiách, po opekačkách, prežili dosť toho pekného. Ako sa to stalo, tak mal problémy so spaním a odsťahoval na sa Baštín, lebo v domácnosti rodičov brat chýbal. Dosť dlho to trvalo, asi pol roka, kým sa dal dokopy a sa aj odsťahoval preto, aby ľahšie zabudol na to, čo prežil s bratom, po pol roku sa vrátil bývať naspäť domov a býva tam doposiaľ. Spomínajú na brata, sviečka horí stále. Akurát je mu ľúto, že žalovaný v 1./ rade sa ani len neospravedlnil. Keď aj autom narazil do brata, tak ho ťahal 20 metrov po ceste a ani sa nezastavil, aby zistil, do čoho narazil. Na otázky svojho právneho zástupcu odpovedal, že pociťuje smútok, spomína na neho. V našej partii bol on šéf a čo on povedal, tak chlapi poslúchali. On vedel rozosmiať ľudí a rozveseliť ich. Ako odišiel, v partii nastal celkovo taký útlm. Ako chýba doma, tak chýba aj v partii.

12. Žalobca v 4./ rade na pojednávani dňa 27.09.2018 uviedol, že sa stotožňuje s tým, čo uviedol právny zástupca. Bol to jeho starší brat. Mali spoločných kamarátov. Chodili spolu na festivaly, chodievali spolu von za kamarátmi do dediny, na opekačky, stanovačky. Hrávali spolu futbal. Držali všetci traja bratia pokope. Keď sa niečo stalo, tak sa jeden druhého zastali. V osudný večer šiel s bratom domov. Keby nešiel brat na oslavu tej kolegyni, išli by spolu na koncert do Partizánskeho a v osudný večer išli spolu domov a brat ešte išiel ku kamarátovi, on išiel domov a potom už na druhý deň o piatej ráno policajti volali, čo sa stalo. Bolo to strašné prebudenie. Zasiahlo ho to. Nemohol poriadne spať. Bol rád, keď bol sám a išiel niekde do prírody. Na otázky svojho právneho zástupcu odpovedal, že brat mu chýba. Vyrastali spolu. Mali spoločné plány do budúcnosti, chceli si založiť rodinný podnik, lebo on bol mäsiar a žalobca v 4./ rade je poľnohospodár. Tiež si pomáhali s bratom, spolu chodili na zabijačky zabíjať. Zmenilo sa toho dosť.

13. Žalovaný na pojednávani dňa 27.09.2018 uviedol, že trvá na písomných vyjadreniach a má za to, že súd by mal rozhodnúť najskôr o námietke premlčania, ktorú vznáša preto, nakoľko k tragickým následkom, teda k ujme došlo dňa 25.10.2014 a žaloba bola doručená súdu dňa 30.10.2017. Následne by mal súd rozhodnúť, či žalovaný v 2./ rade je pasívne legitimovaný, nakoľko Ústavný súd, na ktorý sa odvolávajú žalobcovia uvádza, že je potrebné prihliadať aj na vôľu újinného tvorca a táto vôľa újinného tvorca je však vyjadrená v rôznych typoch újinných noriem, v našom prípade ide o Smernice, ktoré sú adresované iba členským štátom, aby túto vôľu implementovali do svojho právneho poriadku. V SR však nič také nenastalo a Smernice nie sú priamo záväzné, ako napr. nariadenia. Po vyriešení týchto otázok by mal súd ustáliť, aká je primeraná výška nemajetkovej ujmy pre jednotlivých žalobcov a následne zohľadniť spoluvinu nebohého na vzniku tragického následku. Žiada žalobu zamietnuť a v prípade úspechu nežiada náhradu trov konania.

14. Na pojednávani dňa 06.11.2018 bol vypočutý svedok M. K., nar. XX.XX.XXXX. Po poučení súdom uviedol, že je v priateľskom vzťahu so žalobcami a osobne bol aj priateľom nebohého. Na otázky právneho zástupcu žalobcov odpovedal, že nebohý mal s rodičmi dobrý vzťah a tiež so súrodencami.

Vždy pomáhal rodičom a to aj finančne, pretože pracoval ako mäsiar. On býval v tej istej obci ako nebohý a jeho rodina. O dobrom vzťahu s rodinou nebohého - žalobcami svedčí to, že sa stretávali na rodinných oslavách a tiež, keď išli okolo, tak sa zastavili u rodičov nebohého. Taktiež bratia nebohého s ním dobre vychádzali. Nehoda sa stala v piatok, on v tom čase bol u rodiny manželky v Skalici. Keď išli zo Skalice v nedeľu domov, tak išli k žalobcom a bolo to ťažké, plakali všetci. Nikto to nečakal. Rodina nebohého niesla ťažko jeho stratu, žalobkyňa v 1./ rade bola na tabletkách, žalobca v 3./ rade býval mimo domu - na Baštíne, kde mal kúpený dom. Nebohý bol zdravý a vitálny človek. V deň pohrebu vie, že žalobkyňa v 1./ rade bola na tabletkách a niesla to veľmi ťažko. Rozprávať, nerozprávali, ale bolo vidieť, že to ťažko prežívajú. Stačí iba spomenúť nebohého a už sa im tlačia slzy do očí. Nesú to stále ťažko, chodia na omše za Juraja, chodia na cintorín.

15. Na pojednávaní dňa 04.12.2018 bola vypočutá svedkyňa Q. W., nar. XX.XX.XXXX. Po poučení súdom uviedla, že je sestrou žalobcu v 2./ rade, otca nebohého a švagriná žalobkyne v 1./ rade a teta žalobcov v 3./ a v 4./ rade. Na otázku právneho zástupcu žalobcov uviedla, že osobne mala dobrý vzťah aj k nebohému, bol dobré dieťa, bol šikovný a milý. Súrodenci, teda žalobcovia v 3./, v 4./ rade a nebohý sa vzájomne jeden od druhého učili a podporovali, pričom D. bol stredný zo súrodencov. To, čo sa stalo, bolo hrozné. Žalobkyňa v 1./ rade - matka nebohého, doteraz berie antidepressíva. Žalobca v 2./ rade spolu s nebohým pracovali v jednej firme. Nebohý celú rodinu sceloval svojimi aktivitami, on zariadil aj to, že žalobcovia si zriadili malú farmičku na prasce na svojom dvore a tiež chovali aj sliepky. Po smrti X./ žalobca v 2./ rade sa na prasce nemohol ani pozrieť a ich zlikvidoval. Najstarší zo synov W. - žalobca v 3./ rade, mal spoločnú detskú izbu s nebohým a po jeho smrti sa z izby odsťahoval, nemohol tam bývať. Doteraz najmladší zo synov, V. - žalobca v 4./ rade, má výčitky svedomia, lebo išli spolu z reštaurácie. V. išiel domov a nebohý sa od neho odpojil a išiel ešte ku kamarátovi skontrolovať klobásky. Tesne potom, ako sa oni rozišli, došlo k dopravnej nehode, pri ktorej Q. zahynul. Nebohého po jeho smrti dali spáliť a žalobcovia v 1./ a v 2./ rade sa nemohli rozlúčiť so synovou urnou a mne a jej rodine trvalo rok, než žalobcov presvedčila, aby urnu dali na miesto na cintoríne. Žalobkyňa v 1./ rade doposiaľ nemôže v dôsledku uvedenej udalosti spať. Užíva antidepressíva. Nemá vedomosť o skutočnostiach, že by bol vzťah nebohého s jeho rodinou nejako narušený.

16. Na pojednávaní následne právny zástupca žalobcov uviedol, že nežiada vypočuť svedka Q. W..

17. V záverečnej reči na pojednávaní dňa 04.12.2018 právny zástupca žalobcov uviedol, že sa pridrižava všetkých svojich doterajších písomných aj ústnych prednesov. Má za to, že v tomto konaní dostatočne preukázali zodpovednosť žalovaného v 1./ rade za zásah do osobnostných práv žalobcov. Má za to, že tento zásah je natoľko intenzívny, aby súd v zmysle § 13 ods. 3 OZ priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a to každému vo výške 40.000 €. Pokiaľ ide o náhradu škody, žalobca v 2./ rade berie späť žalobu o zaplatenie 1.518,88 €. Pokiaľ ide o pasívnu legitimáciu žalovaného v 2./ rade, odkazuje na rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR, kde pod bodom 61. je zverejnené rozhodnutie, ktoré bolo prijaté občianskoprávnym senátom najvyššieho súdu, kde dospel súd k záveru, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenou prevádzkou motorového vozidla je poisťovňa pasívne legitimovaná.

18. V záverečnej reči na pojednávaní dňa 04.12.2018 žalovaný v 2./ rade uviedol, že sa pridrižava všetkých svojich doterajších písomných aj ústnych prednesov. Súhlasí so späťvzatím žaloby v časti o náhradu škody 1.518,88 €. Pokiaľ ide o otázku pasívnej legitimácie a námietky premlčania, poukazuje na doterajšie vyjadrenia a nebude ich v záverečnej reči opakovať. Pokiaľ ide o to, čo protistrana citovala, t.j. o rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR, to je práve to rozhodnutie, ktoré odkazovalo na názor Ústavného súdu, ktorý však nie je oprávnený tieto právne otázky rozhodovať. Pokiaľ ide o výšku ujmy, tak táto výška by mala zohľadňovať aj okolnosti, za ktorých k spôsobeniu ujmy došlo a je potrebné odlíšiť situácie, keby napr. žalovaný v 1./ rade spôsobil nehodu úmyselne, alebo pod vplyvom alkoholu, tu boli však okolnosti také, že nebohý v tmavom oblečení ležal v noci na vozovke a žalovaný v 1./ rade nedokázal zastaviť tak, aby ho nezrazil. Pokiaľ ide o navrhovanú spoluvinu, poukazuje na to, že v trestnom konaní bolo znalecky preukázané, že žalovaný v 1./ rade by ubrzdil včas iba vtedy, pokiaľ by šiel najviac 37 km/h. Trestný súd však uzavrel, že neexistovala právna povinnosť v čase nehody u žalovaného v 1./ rade ísť rýchlosťou menšou ako 37 km/h a neexistovala ani právna povinnosť mať zapnuté diaľkové svetlá v obci. Trestný súd uzavrel, že výrazným podielom sa aj nebohý podieľal na vzniku nehody a z tohto dôvodu trestný súd ani nerozhodol o výške škody, pretože výškou podielu zavinenia nebohého na celkovej škode sa súd nezaoberal a odkázal poškodených na občianske súdne

konanie. Vníma všetky okolnosti prípadu tak, že nebohý sa podieľal aj vyšším percentom spoluviny, ako ním navrhovaných 30%, ale takto to žiadali z hľadiska percentuálnej miery podielu zavinenia od začiatku a na tom zotrúva. Žiada žalobu zamietnuť a v prípade úspechu nežiada náhradu trov konania.

19. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými žalobcami a žalovaným v 2./ rade, a zistil nasledujúci skutkový stav:

20. Súd z rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23To/23/2017-445 zo dňa 04.09.2017 zistil, že uznal žalovaného v 1./ rade vinným z prečinu usmrtenia nebohého. Zároveň odkázal žalobcu v 2./ rade s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04.09.2017. V odôvodnení rozsudku je konštatované, že súd zohľadnil akým spôsobom k prečinu došlo a to tým, že žalovaný v 1./ rade neporušil povinnosti vodiča a tým konštatoval aj spoluzavinenie nebohého.

21. Súd z výzvy na úhradu škody zo dňa 12.06.2017 zistil, že žalovaného v 2./ rade žalobcovia vyzvali na úhradu škody spojenej so zriadením pohrebu nebohého vo výške 1.615 €.

22. Súd z úmrtného listu nebohého zistil, že ten zomrel dňa XX.XX.XXXX v Topolčanoch.

23. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

24. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka /ďalej len „OZ“/, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

25. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

26. Podľa § 13 ods. 2, ods. 3 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

27. Podľa § 427 ods. 1 OZ, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

28. Podľa § 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 381/2001 Z. z.) na účely tohto zákona sa rozumie poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona.

29. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

30. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

31. Podľa § 15 ods. 1 zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, náhradu škody uhradza poisťovateľ

32. Podľa § 144 zák. č. 160/2015 Z. z. civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

33. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

34. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

35. Podľa § 156 CSP, konanie sa začína doručením žaloby alebo doručením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia súdu.

36. Podľa § 125 ods. 1 CSP, podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

37. Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

38. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

39. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

41. Súd po vykonaní dokazovania dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

42. Žalobca v 2./ rade vzal v záverečnej reči žalobu v časti o zaplatenie náhrady škody spojenej s nákladmi na pohreb nebohého vo výške 1.518,88 € späť a v tejto časti žiadal konanie zastaviť. V záverečnej reči žalovaný v 2./ rade s čiastočným späťvzatím a zastavením konania v tejto časti súhlasil. Žalovaný v 1./ rade sa k späťvzatiu nevyjadril, ale súd má za to, že nemá vážny dôvod, pre ktorý by s čiastočným späťvzatím nesúhlasil. Vzhľadom na uvedené súd v zmysle § 145 CSP v časti o zaplatenie 1.518,88 € konanie zastavil.

43. Súd sa následne zaoberal námietkou pasívnej legitímácie žalovaného v 2./ rade.

Žalovaný v 1./ rade bol rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23To/23/2017-445 zo dňa 04.09.2017 uznaný vinným z prečinu usmrtenia nebohého. Žalovaný v 1./ rade teda zasiahol do osobnostných práv nebohého, konkrétne do jeho práva na život. Žalovaný v 1./ rade zároveň zasiahol do osobnostných práv príbuzných po nebohom, a to konkrétne do ich práva na rodinný a súkromný život a spôsobil im citovú ujmu. Z titulu zásahu do osobnostných práv žalobcov žalovaným v 1./ rade je tak tento žalovaný vecne pasívne legitimovaný.

Žalovaný v 2./ rade bol poisťovateľom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré žalovaný v 1./ rade riadil a spôsobil ním nehodu. Žalobcovia si tak nároky na náhradu nemajetkovej ujmy mohli uplatniť priamo voči žalovanému v 1./ rade, ako osobe, ktorá zasiahla do ich osobnostných práv, ale v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. aj voči žalovanému v 2./ rade, ktorý bol poisťovateľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda. Žalovaný v 2./ rade namietal, že nie je v spore pasívne legitimovaný, pretože do osobnostných práv žalobcov nezasiahol a poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nemajetkovú ujmu. Zmyslom a účelom povinného zmluvného poistenia je právna a ekonomická ochrana tak poškodeného, ako aj škodcu, ktorý neúmyselne spôsobí dopravnú nehodu a tým aj škodu. Poškodeného v tom zmysle, aby tento mal bez ohľadu na majetkové pomery škodcu garantované nároky na odškodnenie a škodcu v tom zmysle, aby v prípade škôd v dôsledku nehody, ktorú nespôsobil úmyselne a ani pod vplyvom návykových látok, bol právne chránený pred nepriaznivými následkami, ktoré by mohli mať pre neho aj likvidačný charakter v rovine ekonomickej a sociálnej. V súlade so zmyslom a účelom zákona č. 381/2001 Z. z. tak nemajetková ujma podľa § 13 Občianskeho zákonníka spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobcovia

sú nepochybne poškodenými, keď smrťou ich blízkeho došlo k ujme v ich rodinnom živote, súkromnom živote a k citovej ujme a takúto ujmu je v širšom zmysle potrebné považovať za škodu na zdraví, ktorú je povinný nahradiť poisťovateľ z povinného zmluvného poistenia. Súčasťou náhrady škody spôsobenej na zdraví sú jednoznačne aj nemajetkové ujmy, ktoré sa na základe výslovného znenia zákona odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody aj iným ujмам nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej, než majetkovej sféry poškodeného, t.j. ujмам imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada. Aj podľa právnej úpravy za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v smerniciach (Smernica Rady č. 72/166/EHS, Smernica č. 90/232/EHS, Smernica č. 2000/26/ES) sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území, bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia cestujúcich motorových vozidiel nezostali neuhradené. V súlade s týmto cieľom sa úpravou povinného poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel okrem iného vyžaduje, aby poistenie zodpovednosti za ujmu na zdraví pokrývalo zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúce z prevádzky vozidla a aby bolo zaručené poškodeným osobám, ktoré utrpia ujmu alebo škodu následkom havárie motorového vozidla, poskytnutie poistného plnenia a priame právo na podanie žaloby proti poisťiteľovi zodpovednej osoby, pričom podľa citovaných smerníc za poškodeného sa považuje akákoľvek osoba, ktorá utrpela ujmu alebo škodu následkom dopravných nehôd, ktorá je potom oprávnená na náhradu (odškodné), pokiaľ ide o akúkoľvek škodu alebo ujmu spôsobenú motorovými vozidlami. S použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody, škoda na zdraví“ v citovaných ustanoveniach zákona č. 381/2001 Z.z. a s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel - sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. Podľa súčasného znenia tejto právnej úpravy v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorových vozidiel si môže poškodený vybrať, či si náhradu škody uplatní voči škodcovi alebo voči poisťovateľovi alebo si ju môže uplatniť súčasne voči obidvom. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to vo výške, v akej za škodu zodpovedá poistený škodca. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka) spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného v 1./ rade za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona. Preto sa súd priklonil k názoru, že žalovaný v 2./ rade solidárne zodpovedá aj za nemajetkovú ujmu žalobcom, ktorá im vznikla v dôsledku prevádzky motorového vozidla poisteného u žalovaného v 2./ rade, a tak rovnako ako žalovaný v 1./ rade zodpovedá za škodu, a to aj nemajetkovej povahy. Súdny dvor EÚ vydal dňa 30.10.2013 rozsudok Haasová, C - 22/12 /1/ vo veci prejudiciálnej otázky položenej Krajským súdom v Prešove, ktorá sa týka náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so zodpovednosťou za škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa Súdneho dvora sú členské štáty EÚ oprávnené upraviť režim zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Táto ich voľnosť je však zároveň obmedzená tým, že druhá smernica, ktorá dopĺňa prvú smernicu, stanovuje povinné krytie niektorých škôd, medzi ktoré patrí najmä ujma na zdraví v určitých minimálnych sumách. Podľa Súdneho dvora sa pod pojmom ujma na zdraví má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumy. Náhrada uplatnenej nemajetkovej ujmy je ujmu, ktorá žalobcom vyplýva zo zodpovednosti žalovaného v 1./ rade z vnútroštátneho práva. V širšom zmysle ju treba považovať za škodu na zdraví. Najdôležitejším aspektom však je skutočnosť, že Súdny dvor dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Je zjavné, že vnútroštátne právo v Slovenskej republike takúto možnosť priznáva. Žalovaný v 2./ rade je tak jednoznačne v tomto spore pasívne vecne legitimovaný. Vzhľadom na rozhodnutie ESD, ktorého rozhodnutie má prednosť pred vnútroštátnymi rozhodnutiami, nie je možné rozhodnúť obdobne, ako rozhodli v obdobných veciach iné súdy Slovenskej republiky, keď poisťiteľa zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepovažovali za vecne pasívne legitimovaného v prípadoch nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhrady nemajetkovej ujmy. Pasívna vecná legitimácia oboch žalovaných tak bola podľa názoru súdu daná.

44. Následne sa súd zaoberal námietkou premlčania uplatnenou žalovaným v 2./ rade.

Žalovaný v 2./ rade namietal premlčanie nároku žalobcov, keď sa na tento prípad aplikuje všeobecná trojročná premlčacia doba, k dopravnej nehode (vznik poškodenia - začiatok plynutia premlčacej doby) došlo dňa 25.10.2014 a žaloba bola súdu doručená dňa 30.10.2017. Preto nárok žalobcov považuje za premlčaný. Súd k tejto námietke konštatuje, že nárok žalobcov premlčaný nie je. Žalovaný v 2./ rade správne uviedol, že na tento prípad sa bude aplikovať všeobecná trojročná premlčacia doba v zmysle § 101 OZ, takisto správne určil, že začiatok plynutia premlčacej doby sa viaže na deň 25.10.2014 kedy žalobcom vznikla škoda tým, že nebohý na následky dopravnej nehody zomrel. Súd sa však nestotožnil s tvrdením žalovaného v 2./ rade, že žaloba bola súdu doručená dňa 30.10.2017. Žaloba bola tunajšiemu súdu totiž doručená v elektronickej forme ako to pripúšťa § 125 CSP už dňa 25.10.2017 bez autorizovaného podpisu. Žalobcovia však v lehote 10 dní žalobu podpísanú v listinnej podobe, doručili tunajšiemu súdu a tým si splnili povinnosť v zmysle § 125 ods. 2 CSP. Inak by súd na podanú žalobu neprihliadal. § 156 CSP však jasne uvádza, že konanie sa začína doručením žaloby. Táto bola tunajšiemu súdu doručená dňa 25.10.2017, teda v posledný deň plynutia trojročnej premlčacej doby a teda včas. Zákon ako rozhodnú skutočnosť pre začatie konania predpokladá doručenia žaloby, a nie žaloby so všetkými náležitosťami, respektíve perfektnú žalobu. Aj v prípade doplnenia žaloby na výzvu súdom je dňom začatia konania deň, kedy bola aj najskôr imperfektná žaloba doručená súdu, aj keď bola doplnená neskôr. Preto súd za deň začatia konania považuje deň elektronickeho doručenia žaloby t.j. 25.10.2017, napriek tomu, že žaloba bola doplnená až 30.10.2017. Vzhľadom na uvedené žalobcovia doručili žalobu posledný deň plynutia premlčacej doby, teda 25.10.2017 a preto ich nárok premlčaný nie je.

45. Následne sa súd zaoberal uplatneným nárokom žalobcov.

Ochrana práva na súkromie zahŕňa širokú ochranu intímnej sféry, vnútorného myšlienkového, či citového života človeka, jeho život v rodine, vo vzťahu k inej osobe, s ktorou je v úzkom citovom, priateľskom alebo obdobnom vzťahu. Svojím spôsobom ide o základné osobnostné právo, pretože zásahy do práva na meno, podobu, prejavy osobnej povahy či telesnú integritu sa zväčša bezprostredne dotýkajú aj vnútornej, intímnej sféry fyzickej osoby. Ochrana intímnej sféry je chránená všeobecne. To znamená, že o porušenie práva na ochranu osobného súkromia ide aj v tých prípadoch, keď ide o pravdivé tvrdenia zasahujúce do intímnej sféry fyzickej osoby. Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený. Neoprávnený zásah musí byť spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti fyzickej osoby z hľadiska jej postavenia v spoločnosti.

46. Občianskoprávna ochrana osobnosti (na rozdiel od administratívnoprávnej a trestnoprávnej ochrany) je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe. Z toho vyplýva, že na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Pokiaľ by však v dôsledku neoprávneného zásahu vznikla škoda, uplatnenie ďalšieho druhu občianskoprávnej zodpovednosti, t.j. zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl., je viazané na existenciu zavinenia subjektu zásahu.

47. Ochrana osobnosti prináleží každej fyzickej osobe ako subjektu práva. Z povahy veci vyplýva, že sa týka iba fyzických osôb. Na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je aktívne legitimovaná vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej neoprávnený zásah smeroval.

48. Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 umožňuje priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká predovšetkým vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú: existencia ujmy, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon, príčinná súvislosť medzi touto ujmovou a protiprávnym konaním. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa preto v zmysle § 13 ods. 3 OZ stáva predmetom voľného uváženia súdu. Súd pritom musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Z hľadiska skutkových

okolností, z ktorých žalobkyňa v predmetnom konaní vyvodzuje svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, treba poukázať predovšetkým na to, že do rámca vymedzeného ustanoveniami § 11 až 13 Občianskeho zákonníka patrí právo na súkromie zahŕňajúce širokú oblasť súkromia fyzickej osoby (najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného myšlienkového a citového života). Súčasťou súkromného života je nepochybne tiež rodinný život zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.

49. Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených ustanovením § 11 OZ je ujma. Podaním žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sleduje fyzická osoba priznanie materiálnej satisfakcie. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd podľa § 13 ods. 2 OZ priznať vtedy, ak by morálna satisfakcia nebola postačujúca. Tiež je významná tá skutočnosť, či vzniknutá nemajetková ujma spočíva len v ohrození alebo už v porušení osobnosti fyzickej osoby. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba) sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu a žiadne z morálnych foriem zadosťučinenia podľa odseku 1 § 13 OZ nie je realizovateľné. Za závažnú ujmu je nutné kvalifikovať ujmu, ktorú je možné vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo ako aj vzhľadom k intenzite zásahu, jeho trvania, dopadu a dôsledkov treba považovať za ujmu značnú. Pritom nie sú rozhodujúce subjektívne pocity poškodenej osoby, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetná ujma v tej istej situácii bola vnímaná každou inou fyzickou osobou.

50. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali zaplatenia sumy 40.000 € z titulu náhrady nemajetkovej ujmy voči žalovaným pre každého zo žalobcov. Žalobu odôvodnili tým, že porušením povinností žalovaného v 1./ rade došlo k úmrtiu ich syna, respektíve brata.

51. Po vykonanom dokazovaní súd zistil tento skutkový stav: Dňa 24. 10. 2014 došlo k dopravnej nehode, ktorej dôsledkom bolo úmrtie nebohého. Žalovaný v 1./ rade bol rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23To/23/2017-445 zo dňa 04.09.2017 uznaný vinným z prečinu usmrtenia nebohého. Dopravnú nehodu žalovaný v 1./ rade spôsobil motorovým vozidlom poisteným na základe povinného zmluvného poistenia u žalovaného v 2./ rade.

52. Čo bolo medzi stranami sporné bola výška nárokov žalobcov, pretože žalovaný v 2./ rade túto výšku vzhľadom na spoluzavinenie nebohého sporoval.

53. Z vykonaného dokazovania zároveň súd dospel k záveru, že smrťou nebohého v dôsledku konania žalovaného v 1./ rade došlo k zásahu do rodinného a súkromného života žalobcov a ich citového života. Strata dieťaťa alebo súrodenca je nenapraviteľná, nereparovateľná. Tým je splnená požiadavka ustanovenia § 13 ods. 2 OZ, teda právo navrhovateľov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 OZ sa nezdá byť postačujúce v prípade smrti blízkej osoby v dôsledku konania inej osoby. Výška primeraného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu, pričom je potrebné zohľadniť v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Čo sa týka závažnosti vzniknutej ujmy, súd konštatuje, že žalobcovia sa aj po viac ako štyroch rokoch od úmrtia so stratou nebohého nevyrovnali. Ako vyplynulo s ich výpovedí a výpovedí svedkov, rodina bola veľmi úzko spojená, so silnými citovými väzbami medzi jej jednotlivými členmi. Všetci členovia rodiny žili spolu, a veľmi dobre spolu vychádzali, navzájom si pomáhali. Práve nebohý bol dôležitým článkom rodiny. Po jeho strate sa jednotliví členovia rodiny (žalobcovia) odcudzili aj navzájom, každý z nich sa potreboval so stratou blízkej osoby vyrovať sám. Žalobkyňa v 1./ rade dodnes užíva lieky (antidepresíva). Celá rodina trpela nespavosťou, žalobca v 3./ rade sa dokonca musel odsťahovať so spoločnej domácnosti. To, že sa do dnešného dňa žalobcovia so stratou nevysporiadali preukazuje aj to, že stále udržiavajú veci nebohého a pri výpovedi na pojednávaní pri spomienky naňho plakali a bolo zjavné, že sa im o tom ťažko rozpráva. Výraznú ujmu spôsobenú žalobcom teda má súd preukázanú vzhľadom na vyššie uvedené.

54. Následne sa súd zaoberal výškou uplatnených nárokov žalobcami. Tí si uplatňovali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 € každý. Určenie výšky nemajetkovej ujmy je ponechaný na rozhodnutie súdu. Zároveň však v zmysle § 13 ods. 3 OZ musí súd prihliadnuť na závažnosť vzniknutej

ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V prvom rade súd konštatuje, že ujma vzniknutá žalobcom je nereparovateľná a neodstrániteľná, keďže došlo k úmrtiu ich rodinného príslušníka. Zároveň z výsluchov žalobcov má súd za preukázané, že vzniknutú ujmu stále cítia a s úmrtím ich syna, respektíve brata sa do dnešného dňa nezmierili a nevysporiadali. Preto je miera závažnosti vzniknutej ujmy vysoká. Následne súd musel prihliadnuť na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Ako je uvedené vyššie aj v rozhodnutiach, či už súdu prvej inštancie, alebo odvolacieho bolo konštatovaná miera zavinenia nebohého. Súd prihliadol na to, že žalovaný v 1./ rade nevedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, alebo iných omamných a psychotropných látok, prekročil maximálne dovolenú rýchlosť len mierne, avšak dostatočne sa nevenoval vedeniu motorového vozidla. Na druhej strane je miera zavinenia aj na strane nebohého, pretože ten pod vplyvom alkoholu ležal na vozovke, na ktorej v tom čase nemal čo robiť, čím vytvoril na vozovke prekážku a porušil pravidlá cestnej premávky. V neposlednom rade súd prihliadol na rozdielnu ujmu vzniknutú rodičom nebohého, teda žalobcom v 1./ a v 2./ rade a jeho súrodencom, teda žalobcom v 3./ a v 4./ rade. Ujmu vzniknutú rodičom vyhodnotil ako vyššiu z dôvodu, že putu medzi rodičom a dieťaťom je silnejšie. Rodič je osoba, ktorá dieťaťu „daruje život“, vychováva ho, stará sa oňho, dá sa povedať, že dieťa je to najvzácnejšie v živote rodiča. Žiadny rodič neočakáva, že by mohol svoje dieťa prežiť. Preto je vzniknutá ujma vyššia, ako ujma súrodenca, pri čom súd považuje za nutné uviesť, že týmto samozrejme neznižuje a nebagatelizuje ujmu vzniknutú žalobcom v 3./ a v 4./ rade. Vzhľadom na prihliadnutie na závažnosť vzniknutej ujmy a mieru zavinenia nebohého na vzniku dopravnej nehody, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti a žalobcom v 1./ a v 2./ rade priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 14.000 € každému a žalobcom v 3./ a v 4./ rade priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 €.

55. Pri uplatnení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je žalobca povinný v návrhu na začatie konania uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé vždy od úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby až súdom prisúdená výška plnenia (nie žalobcom v návrhu uplatnená) bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v uznesení z 23. februára 2011, sp. zn. 5 M Cdo 7/2010). V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti, určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, ale náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške.

56. Vzhľadom na vyššie uvedené súd priznal žalobcom voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.